

Raport z realizacji
„Programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu
miasta Katowice na lata 2020-2032”

w latach 2024-2025

Katowice – grudzień 2025

I. WSTĘP

Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002r. przyjęła do realizacji „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Dokument powstał w wyniku podjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej rezolucji w sprawie programu wycofania azbestu z gospodarki (Monitor Polski Nr 38, poz. 373) oraz ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2020 r., poz. 1680). W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” (dalej *KPUA*).

Za główne cele *KPUA* przyjęto oczyszczenie terytorium kraju z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych, a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym czasie do spełnienia wymogów ochrony środowiska.

Mając powyższe na uwadze, Miasto Katowice w 2020 r. podjęło działania mające na celu opracowanie programu usuwania azbestu. W czwartym kwartale 2019 r. zlecono firmie zewnętrznej przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Miasta Katowice należących do osób fizycznych. Natomiast w roku 2020 zlecono opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu miasta Katowice na lata 2020-2032” (dalej *Program*).

II. CEL SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA

Celem wykonania niniejszego raportu jest ocena stopnia realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu miasta Katowice na lata 2020-2032” przyjętego Uchwałą Nr XXXIV/734/21 Rady Miasta Katowice z dnia 29 kwietnia 2021 r. Ocena ta odnosi się do postępów w realizacji zadań związanych z eliminacją wyrobów zawierających azbest z terenu miasta w okresie 2024-2025.

III. PRZEBIEG REALIZACJI ZADANIA

W okresie sprawozdawczym – zgodnie z obowiązującym prawem prowadzono ewidencję rzeczywistej ilości wyrobów azbestowych, miejsc występowania tego materiału jak również rodzaju i stanu wyrobów. Ewidencja wyrobów zawierających azbest prowadzona jest w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2023r., poz. 57 ze zm.), zwanego systemem teleinformatycznym i stanowi integralną część bazy azbestowej, administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci internetowej pod adresem: www.bazaazbestowa.gov.pl. Informacje na potrzeby ewidencji pozyskiwane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania

i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. z 2011r., Nr 8, poz. 31).

Zgodnie z ww. aktem właściciele nieruchomości, użytkownicy wieczyści lub zarządcy nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego lub innego miejsca zawierającego azbest po przeprowadzeniu kontroli stanu wyrobów zawierających azbest, dokonują inwentaryzacji tych wyrobów poprzez spis z natury. Wyniki inwentaryzacji składa się corocznie w terminie do 31 stycznia w „Informacji o wyrobach zawierających azbest” odpowiednio do:

- Prezydenta Miasta Katowice – w przypadku osób fizycznych,
- Marszałka Województwa Śląskiego – w przypadku osób prawnych.

W roku 2024 Miasto Katowice otrzymało dofinansowanie, w ramach „Konkursu Azbest 2024” organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, na przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji wyrobów azbestowych. Kwota dofinansowania do ww. zadania wyniosła 69 500 zł. Celem aktualizacji inwentaryzacji było oszacowanie, ile wyrobów azbestowych wciąż znajduje się na terenie Katowic i ile pozostaje do usunięcia. Dane te są kluczowe dla skutecznego planowania dalszych działań związanych z usuwaniem azbestu, aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom i ochronę środowiska. W wyniku przeprowadzonej aktualizacji inwentaryzacji wyrobów azbestowych zostały ujawnione obiekty zawierające azbest, które dotychczas nie zostały zgłoszone przez ich użytkowników.

W wyniku prowadzonych działań ogółem na terenie Miasta Katowice zinwentaryzowano 6 620,591 Mg wyrobów azbestowych przeznaczonych do unieszkodliwienia pochodzących zarówno od osób fizycznych jak i prawnych. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych usuniętych i pozostałych do usunięcia w mieście Katowice wg stanu na dzień 31.12.2025r. przedstawia poniższa tabela.

ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW AZBESTOWYCH	ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH USUNIĘTYCH		ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH POZOSTAŁYCH DO USUNIĘCIA	
	w Mg	w %	w Mg	w %
6 620,591	1 836,715	27,74	4 783,877	72,26

*Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl, stan na 31.12.2025r.

Ilości wyrobów azbestowych wraz z podziałem na osoby fizyczne i prawne przedstawiają się następująco:

ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH NA TERENIE MIASTA KATOWICE POZOSTAŁA DO UNIESZKODLIWIENIA		
Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem
207,417	4 576,460	4 783, 877

*Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl, stan na 31.12.2025r. .

ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH NA TERENIE MIASTA KATOWICE UNIESZKODLIWIONYCH		
Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem
199,288	1 637,427	1 836,715

*Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl, stan na 31.12.2025r.

Miasto Katowice udziela dotacji celowej na finansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest z dachów oraz elewacji budynków mieszkalnych.

Powyższe dotyczy następujących podmiotów:

- osób fizycznych
- osób prawnych
- wspólnot mieszkaniowych
- przedsiębiorców.

Dofinansowanie wynosi do 100 % kosztów wynikających z przedłożonych faktur, rachunków na usunięcie, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest, jednak nie więcej niż 50.000,00 zł na budynek mieszkalny. Dotacja nie obejmuje nowych pokryć dachowych, ani elewacyjnych - tę kwotę należy zabezpieczyć z własnych środków finansowych. Zasady udzielania dotacji celowej określone zostały przez Radę Gminy i obowiązują do odwołania. Jednym z dokumentów wymaganych przy złożeniu wniosku o dotację jest „Informacja o wyrobach zawierających azbest”.

DOFINANSOWANIE DO USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST		
Rok udzielania dofinansowania	Liczba beneficjentów	Kwota wsparcia
2024	5	15 150,00 zł
2025	3	30 832,00 zł

Łącznie w latach 2024-2025 w ramach ww. Programu z nieruchomości należących do osób fizycznych i budynku Wspólnoty „Odyseja” usunięto 9,253 Mg wyrobów azbestowych. Źródłem przedmiotowych danych jest dofinansowanie do usuwania ww. wyrobów azbestowych ze środków własnych Miasta Katowice. Łączna kwota przyznanych dotacji pochodzących z budżetu gminy w okresie 2024-2025 wyniosła 45 982,00 zł.

WYKAZ NIERUCHOMOŚCI Z KTÓRYCH USUNIĘTO WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST		
Rok 2024		
Ulica	Liczba posesji	Masa usuniętego azbestu [kg]
Emerytalna	2	2 245
Le Ronda	1	2 000
Szarotek	1	68
Grodowa	1	20
Kłodnicka	1	400
Rok 2025		
Owsiana	1	1 500
Gromadzka	1	820
Czapli	1	2400

IV. Podsumowanie

W okresie sprawozdawczym zostały podjęte następujące zadania:

- w 2024r. przeprowadzono aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Katowice. W wyniku powyższego, zostały ujawnione obiekty zawierające azbest, dotychczas niezainwentaryzowane;
- podczas trwającej aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, została szeroko poruszona problematyka związana z wyrobami azbestowymi m.in. w komunikatorach internetowych Miasta Katowice. Nawiązano kontakt z zarządem Rodzinnych Ogrodów Działkowych, Radami Dzielnic, czy też przedstawicielami budynków użyteczności publicznej. Informacja o prowadzonej aktualizacji inwentaryzacji wyrobów azbestowych była również kierowana do wszystkich parafii w Mieście Katowice celem przekazania parafianom informacji podczas ogłoszeń parafialnych lub na tablicach informacyjnych parafii.
- na stronie internetowej Miasta Katowice dostępnej pod adresem <https://www.katowice.eu/dla-mieszka%C5%84ca/ekologia/azbest> prowadzona jest zakładka tematyczna zawierająca: ogólne informacje dotyczące azbestu, informacje o podstawowych obowiązkach użytkowników wyrobów zawierających azbest, program usuwania azbestu wraz z raportem z realizacji ww. programu, a także kwestie związane z finansowaniem usuwania azbestu;
- prowadzona jest w formie elektronicznej baza azbestu usuniętego przez osoby fizyczne z terenu miasta Katowice,
- corocznie zamieszczano ogłoszenia dotyczące obowiązku przekazywania informacji o wyrobach zawierających azbest na stronie Miasta Katowice,
- udzielano informacji osobom fizycznym i podmiotom gospodarczym w zakresie problematyki azbestowej.

W okresie raportowania na terenie miasta Katowice zostały zgłoszone dwa „dzikie wysypiska” odpadów zawierających azbest. W wyniku działań podjętych przez Miasto Katowice, usunięto 2 290 kg porzuconych odpadów zawierających azbest.

Miasto Katowice otrzymało dofinansowanie, w ramach „Konkursu Azbest 2024”, na ponowne przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. W momencie jej zakończenia, w 2024 roku, ilość azbestu w przeliczeniu na km² powierzchni miasta wynosiła: 30,34 Mg/km², natomiast obecnie współczynnik ten wynosi: 28,99 Mg/km².

Należy zaznaczyć, że czynnikiem znacznie wydłużającym okres realizacji *Programu* jest konieczność ponoszenia przez właścicieli kosztów związanych z nowymi wyrobami bezazbestowymi, które zastąpią usunięte wyroby azbestowe.

Reasumując należy podkreślić, że realizacja *Programu* wpływa na poprawę warunków ochrony zdrowia i życia ludności, przynosi korzyści w sferze społecznej, ekologicznej i ekonomicznej naszego miasta. Miasto Katowice w ramach monitoringu nadal będzie aktualizować bazę danych na podstawie zgłoszeń wymiany wyrobów zawierających azbest przez właścicieli posesji, aktualizować inwentaryzację wykorzystywanych wyrobów azbestowych zarówno od osób fizycznych jak i prawnych, zlecając wykonanie przedmiotowej aktualizacji inwentaryzacji podmiotom zewnętrznym, a także wspierać finansowo zadania związane z usuwaniem azbestu z terenu naszego miasta.

Prezydent Miasta Katowice

Marcin Krupa